

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST
DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

MIRNA PETROVIĆ

NALIČJA

DIPLOMSKI RAD

Osijek, listopad 2016.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST
DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

MIRNA PETROVIĆ

NALIČJA

DIPLOMSKI RAD

Mentor:

doc. art. Domagoj Sušac

Osijek, listopad 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. O NALIČJIMA	4
3. ZAKLJUČAK	6
4. PRILOZI	7
5. SAŽETAK	8

1. UVOD

Rad Naličja čine četiri ulja na platnu, od kojih svaka slika prikazuje površinu ljudske kože. Prikazana izbočenja i udubljenja imaju u cilju postaviti pitanja o ljudskom doživljaju sebe i okoline.

Vječna potreba za prodiranjem u unutrašnjost vlastite psihe, „ispod površine“, predočena je krupnim planovima kože koja dijeli naš unutrašnji svijet od vanjskog. Naglašavajući dvojaku prirodu kože kao zaštitnog oklopa, ali i super-senzitivne membrane, ova serija pronalazi odgovore u fenomenu zrcala.

2. O NALIČJIMA

Serijska slika pod nazivom Naličja sastoji se od četiri ulja na platnu od kojih dva čine diptih. Na slikama su prikazani krupni kadrovi/ isječci ljudskih leđa, točnije lopatica koje u ovom obliku ne prikazuju prirodan položaj, već određeni grč.

Korištena je prigušena paleta boja koja već na prvi pogled upućuje na površinu blijede ljudske kože. Prigušena ružičasta odmah asocira na blijedu put, no ona je zapravo prikazana nanosima značajnog dijela spektra boja. Gotovo svaka od boja zastupljena je u tonskoj gradaciji od tamnijih udubina u sjeni sve do najsvjetlijih ispučenih dijelova na ljudskoj koži. Osim kolorita samu atmosferu serije najviše grade položaji specifičnih formacija na površini kože. Njihov oblik i međusobni odnos u kontrastu su s naoko spokojnim mekim prijelazima i zagasitijoj paleti. Njihova pozicija sugerira njihovo moguće sudaranje već u sljedećoj slici/ kadru, što dodaje na određenoj napetosti i dinamici.

Prikaz oblika koji kao da se postepeno približavaju jedno drugome, prisutan je na ukupno tri slike, uključujući i manji diptih. Na sve tri slike čitava površina platna ispunjena je tonovima same kože, međutim na četvrtoj slici prisutan je pomak u perspektivi. Gledište je ovaj put pozicionirano u stranu, uz veći stupanj distanciranosti od površine koju promatramo. Ovaj put nepravilnosti na koži nisu prikazane samo slikarski, odnosno tonski kako je to slučaj kod prve tri slike. Prisutna je određena skulpturalnost zbog njihovog prezentiranja u odnosu na okolni bijeli prostor.

Mjestimično prozirni nanosi kistom, usmjeravaju promatračev pogled između tih nanosa, kao što ljudska znatiželja metaforički pokušava prodrijeti „ispod kože“. Prikazujući vanjski omotač ljudske unutrašnjosti, naglasak se stavlja upravo na ono što se nalazi duboko unutra. Prikaz ljudskog tijela stoga je samo medij za postavljanje pitanja o čovjekovom načinu gledanja i doživljavanja okoline, koje se dijelom i odvija preko organa kože. Naglasak je stavljen na dualizam same kože, koja je naš zaštitni omotač bez kojeg ne bismo mogli preživjeti. S druge je strane riječ o vrlo fragilnoj membrani na kojoj se ogleda i najmanja nepravilnost.

Prizori se naizgled zrcaljeni, no nakon nekoliko sekundi promatranja, prizor postaje jasniji te se gubi prvotni dojam. Iako se radi o dvije različite polutke, aluzija na zrcaljenje ključna je stavka u interpretaciji ove serije. Ona je svojevrsni nastavak na ranije radove u kojima sam koristila zrcalni prikaz. Primijetila sam kako su, kod tih očitijih i doslovnih zrcaljenja, promatrači redovito tražili potvrdu i afirmaciju vlastite pretpostavke. U prvom su redu tražili samu razliku između dviju strana na slici ili crtežu, kako bi utvrdili koliko su

zaista identične. Slično kao u igri u kojoj je cilj pronaći jedva primjetne razlike između dvije slike.

Polazišna točka u ranijim radovima redovito je bila svijest o sebi i vlastitom liku te je i ova serija neka vrsta autoportreta. U namjeri sagledavanja same sebe svjesno se okrećem od „pročelja“ i usmjeravam na poledinu. Takav pokušaj logično vodi k zrcalu, kao pojavi/predmetu u kojem ogledamo sami sebe. Naime, ako želimo vidjeti vlastitu poledinu, to je jedino moguće u zrcalu. Zrcalo preslikava i obrće naš odraz, a time i stvarnost. Slika koju vidimo u ogledalu nije istovjetna onom prikazu koji vide oni koji nas promatraju. Budući da se prilikom svakog zrcaljenja nužno odvija i određen stupanj iskrivljenja, zrcalo je moguće promatrati kao paradoksalnu pojavu. Radovi koje stvaramo i promatramo iz vlastite perspektive, često će od strane drugog promatrača biti interpretirane drugačije što je, smatram, dijelom jer u svemu što promatramo tražimo nešto što ćemo prepoznati, dijelove sebe. Ogledamo se u djelima drugih. No kada se gledamo u ogledalo, tražimo potvrdu o sebi samima. Osim što se oblici djelomično zrcale, svojim izbočinama daju naslutiti da se nešto nalazi ispod te površine. Na prve tri slike, koje prikazuju izbočenja an face, fokus je na samom procesu gibanja, odnosno mijenjanja. Pokret koji je uhvaćen u tom momentu, ukazuje na pokret i proces preobrazbe, koji je neizostavan aspekt kad god promatramo ljudsku svijest ili podsvijest. Slika koja odstupa od cjeline je ona koja se najmanje zrcali u samoj sebi, prikazujući najistaknutiju izbočinu u profilu. Forma koja želi izaći iz same sebe tako je svojevrsni klimaks u prikazu izbočenja na ljudskom tijelu. Ako je prednja strana metafora za svijest, nalične nužno predstavlja podsvijest, a izbočine su stoga nepoznate nakupine do kojih ne možemo prodrijeti. Iz toga iščitavamo cilj nastanka ove serije – fokusiranje vlastite, a potom i promatračeve pažnje na te nedokučive formacije i nepravilnosti u ljudskoj percepciji i samoj podsvijesti.

Svaki zrcalni prikaz doživljavamo kao doslovnu projekciju sebe, međutim u pravilu dolazi do određenog iskrivljenja u ogledalu. Ako pretpostavimo da ne postoji apsolutno točni odraz pojedinca u materijalnom/tjelesnom obliku, svaki osvrt prema naličju, ne predstavlja krivu u odnosu na pravu stranu, već samo drugu, onu koju ostavljamo skrivenom.

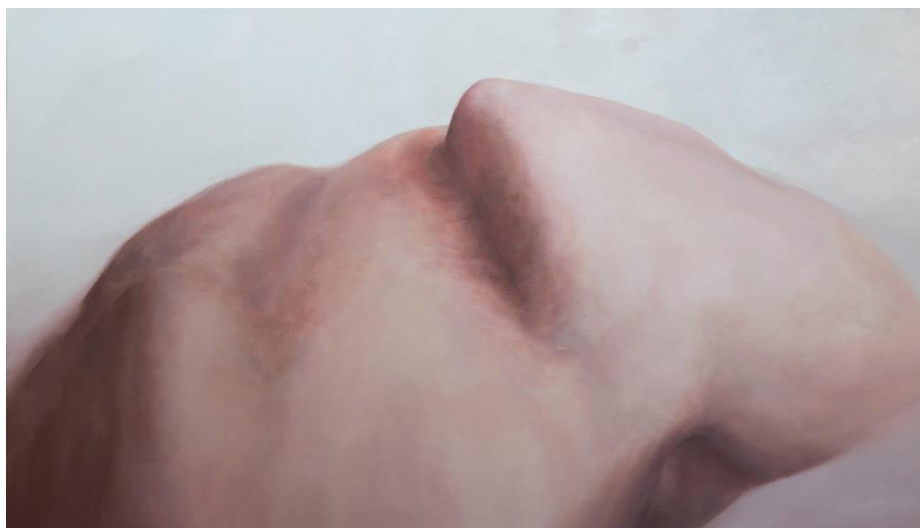
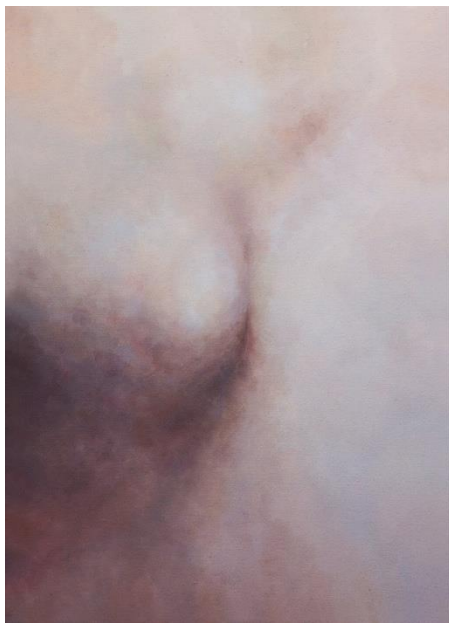
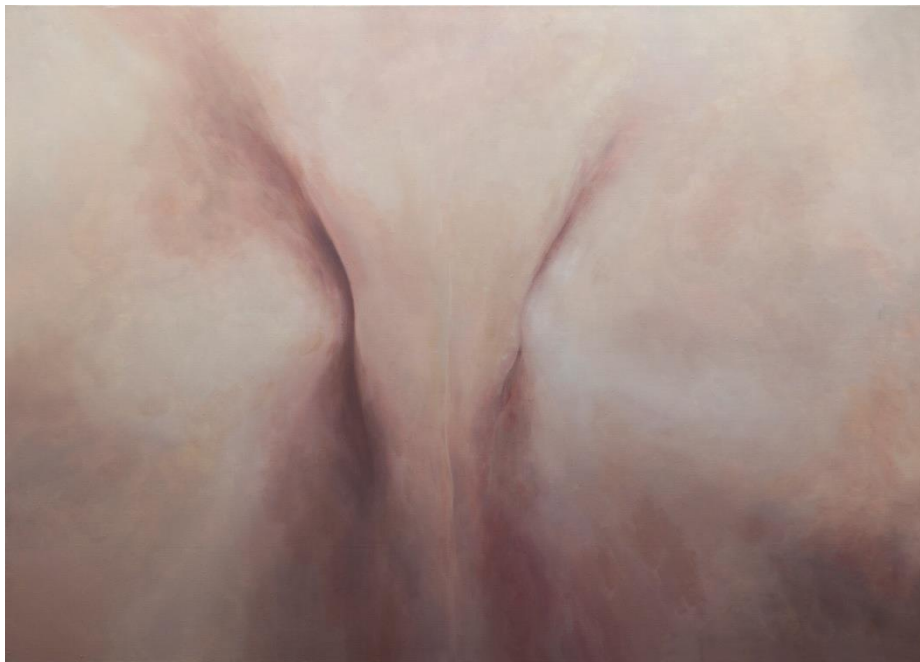
3.ZAKLJUČAK

Pokušaj prodiranja u dublje slojeve vlastite svijesti, rezultirao je serijom slika kože, kao membrane koja doslovno i metaforički omotava čovjekov unutrašnji svijet.

Anatomski netočni isječci naličja tijela imaju simbolično značenje. Nepravilnosti poput udubljenja i izbočenja koja se međusobno približavaju te istovremeno kao da pokušavaju izaći na površinu, aludiraju na nedokučive misli i formacije koje nosimo duboko u podsvijesti. Serija slika je tako prikaz vlastite potrage za odgovorima, koja svjesno ostaje zabilježena na samoj površini, uhvaćena u trenutku netom prije otkrivenja.

Izraz „izlaska iz vlastite kože“ nameće se stoga kao slikoviti opis motivacije za nastanak serije radova. Izrazito subjektivna perspektiva poigrava se i fenomenom zrcala, u kojem tako često pokušavamo pronaći odgovore.

4. PRILOZI

SAŽETAK

Četiri ulja na platnu koja čine rad Naličja, predstavljaju prokušaj prodiranja u dublje slojeve vlastite svijesti. Površina ljudske kože, koja kao membrana koja doslovno i metaforički omotava čovjekov unutrašnji svijet, te njene specifične formacije usmjeravaju promatračev pogled „ispod kože“. Korištena je prigušena paleta boja koja već na prvi pogled upućuje na površinu blijede ljudske kože. Oblik i međusobni kontrast ispupšenih i udubljenih dijelova u kontastu su s naoko spokojnim mekim prijelazima i zagasitoj paleti. Na prve tri slike, koje prikazuju izbočenja an face, fokus je na samom procesu gibanja, odnosno mijenjanja. Pokret koji je uhvaćen u tom momentu, ukazuje na pokret i proces preobrazbe, koji je neizostavan aspekt kad god promatramo ljudsku svijest ili podsvijest. Slika koja odstupa od cjeline je ona koja se najmanje zrcali u samoj sebi, prikazujući najistaknutiju izbočinu u profilu. Forma koja želi izaći iz same sebe tako je svojevrsni klimaks u prikazu izbočenja na ljudskom tijelu. Ako je prednja strana metafora za svijest, nalične nužno predstavlja podsvijest, a izbočine su stoga nepoznate nakupine do kojih ne možemo prodrijeti. Iz toga iščitavamo cilj nastanka ove serije – fokusiranje vlastite, a potom i promatračeve pažnje na te nedokučive formacije i nepravilnosti u ljudskoj percepciji i samoj podsvijesti.

KLJUČNE RIJEČI:

ulje na platnu, koža, zrcaljenje, podsvijest

KEY WORDS:

oil on canvas, skin, mirroring, subconsciousness